

Uluslararası Öğrencilerin Koronavirüs Farkındalıklarının ve Yükseköğretime Uyum Yeterliklerinin İncelenmesi

İsmail Karakuş^{a, b}, Sena Karakuş^c

Özet

Çalışmanın amacı uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri ve yükseköğretime uyum yeterlikleri ile bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesidir. İlişkisel tarama modelinde olan araştırma 207 uluslararası öğrenci ile yürütülmüştür. Veri toplama araçları Koronavirüs Farkındalık Ölçeği ve Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretime Uyum Yeterlikleri Ölçeğidir. Koronavirüs farkındalık ve yükseköğretime uyum düzeylerinin saptanmasında ortalama, standart sapma değerlerinden; koronavirüs farkındalığı alt boyutları ile yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Uluslararası öğrencilerin bulaşma tedbiri, güncel gelişmeleri takip etme ve hijyen tedbiri farkındalığının orta düzeyde olduğu; yükseköğretime uyum yeterliklerinin akademik ders ve prensip boyutunda yüksek düzeyde olduğu, akademik yaşantı, sosyal/kültürel yaşam ve toplam uyum yeterliği boyutunda orta düzeyde olduğu görülmektedir. Koronavirüs farkındalığı ile yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki korelasyonlar incelendiğinde bulaşma tedbiri ile toplam uyum yeterliği arasında ilişki bulunmamakta, güncel gelişmeleri takip etme ve hijyen tedbiri boyutları ile toplam uyum yeterliği arasında pozitif yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler

Koronavirüs Farkındalığı
Yükseköğretime Uyum Yeterliği
Uluslararası Öğrenci
Uyum

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 10.01.2022
Kabul Tarihi: 21.06.2022
Doi: 10.18026/cbayarsos.1055808

Examining the Coronavirus Awareness and Higher Education Adaptation Competencies of International Students

Abstract

The aim of the study is to examine the relationship between international students' awareness of coronavirus and their ability to adapt to higher education and these two variables. The research, which is in the relational screening model, was conducted with 207 international students. Data collection tools are the Coronavirus Awareness Scale and the Scale of International Students' Adaptation to Higher Education. In determining the level of awareness of coronavirus and adaptation to higher education, the mean and standard deviation values are; Pearson Correlation analysis was used to examine the relationships between the sub-dimensions of coronavirus awareness and the competence to adapt to higher education. The awareness of international students on the prevention of contamination, following current developments and hygiene measures, is at a moderate level; It is seen that the competences of adapting to higher education are at a high level in terms of academic course and principles, and at a medium level in terms of academic life, social/cultural life and total adjustment competence. When the correlations between coronavirus awareness and compliance with higher education are examined, there is no relationship between the prevention of contamination and the total compliance competence, it is seen that there is a positive, low and significant relationship between the dimensions of following current developments and hygiene measures and the total compliance competence.

Keywords

Coronavirus Awareness
Higher Education Adaptability
International Student
Adaptability

About Article

Received: 10.01.2022
Accepted: 21.06.2022
Doi: 10.18026/cbayarsos.1055808

^a İletişim Yazarı: karakus8090@hotmail.com

^b Öğretim görevlisi, Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi. ORCID: 0000-0001-8968-0011

^c Öğretim görevlisi, Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi. ORCID: 0000-0003-3156-6958

Giriş

Koronavirüs, yüksek öğrenim de dahil olmak üzere hayatın tüm alanlarını etkileyen bir salgındır. Özellikle pandeminin büyüklüğünün eğitim alanına etkisi çok boyutlu ve yıkıcı olduğundan birçok aksaklık meydana gelmiş olup bu aksaklıkların en belirgin olanlarından biri yükseköğretim kurumlarının birçok ülkede geçici olarak kapatılması sayılabilir. Ülke çapında okulların kapanması, küresel öğrenci nüfusunun %90'ından fazlasını olumsuz etkilemiştir (UNESCO, 2020). Bu kapanmalar nedeniyle öğrenme, dünya genelinde ya kesintiye uğramış ya da çevrim içi olmak üzere biçim değiştirmiştir (Kanwar ve Carr, 2020). Uluslararası öğrenciler de içinde buldukları tehlikeli durum nedeniyle hem bu süreçten olumsuz etkilenmiş hem de öğrenme deneyimleri farklılaşmıştır (Alaklabi, Alaklabi ve Almuhlafi, 2021; Cranfield, Tick, Venter, Blignaut ve Renaud, 2021). Çünkü öğrenciler çevrim içi yeni bir öğrenme modeline geçmek zorunda kalarak aynı zamanda öğrenme deneyimlerini etkileyebilecek ekonomik, sosyal, psikolojik ve akademik birçok faktörle mücadele etmek zorunda kalmışlardır.

Yapılan çalışmalarda da öğrenciler evde çalışmayı zor, hatta imkânsız bulduklarını, sosyo-ekonomik durumlarının bir yansıması olarak da bilgisayar, akıllı telefon ve internet erişimi gibi çalışma materyallerine erişmelerinin çok zor olduğunu, bu da öğrenme deneyimlerini büyük ölçüde olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir (Grant ve Gedeon, 2020; Tick, 2019). Taşçı (2021) da bu pandemi sürecinde uluslararası öğrencilere sağlanan imkânlardaki eşitsizliklerin daha da belirgin hale geldiğini vurgulamıştır. Uluslararası öğrenciler, bu salgın döneminde yaşadıkları eşitsizliklere ek olarak akademik çalışmaların kesintiye uğraması, sosyal ilişkilerinin kopması, ekonomik zorluklar yaşamaları, stres ve kaygı verici bir durum olan uluslararası uçuşların askıya alınması sebebiyle ülkelerine geri dönememeleri gibi birçok problem de yaşamışlardır (Bilecen, 2020; Nguyen ve Balakrishnan, 2020).

Uluslararası öğrencilerin genel olarak uyum süreçlerinde (Rose-Redwood ve RoseRewood, 2018) sosyo-kültürel (Tchou ve Mertan 2018), dilbilimsel (Elturki, Liu, Hjeltness ve Hellmann, 2019), ekonomik (Ghanbary, 2017) ve psikolojik anlamda (Xiong ve Zhou, 2018) yaşadıkları zorlukların uyum problemlerine yol açtığı yapılan çalışmalarla tespit edilmiştir. Hâlihazırda var olan bu problemlere koronavirüs salgının getirmiş olduğu korkular, zorluklar, mücadeleler ve sıkıntılar da eklenince öğrencilerin hem öğrenim gördükleri ülkeye/şehre hem de yükseköğretime uyum sağlamaları zorlaşmıştır. Yükseköğretime uyumun, bir öğrencinin hem üniversiteye hem de eğitim gördüğü ülkeye/şehre akademik, sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik anlamda uyum göstermesi şeklinde düşünüldüğünde bu olağanüstü salgın sürecinde uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterlikleri de olumsuz etkilenebilir. Bu nedenle bu salgın döneminde uluslararası öğrencilerin koronavirüs salgınının ve başta yükseköğretim olmak üzere bütün alanlarda bu salgının yol açtığı değişikliklerinin farkında olmasının ve bu değişikliklere uyum sağlayabilmelerinin önemli olabileceği düşünülmektedir.

Literatürde uluslararası öğrencilerin koronavirüs salgınında; yaşadığı zorlukları (Mattson, Reed ve Raish, 2021; Nguyen ve Balakrishnan, 2020), deneyimleri (Gallagher, Doherty ve Obonyo, 2020), dil ile ilgili yaşadıkları iletişim güçlüklerini (Li, Xie, Ai ve Li, 2020), psikolojik durumlarını (Liu, Pinder-Amaker, Hahm ve Chen, 2020), bu sürecin yükseköğretime etkilerini (Jena, 2020; Kanwar ve Carr, 2020; Martel, 2020) ve öğrencilere destek uygulamalarını (Raaper ve Brown, 2020) inceleyen birçok çalışma yer almaktadır. Bu çalışmada da uluslararası öğrencilerin koronavirüs salgınının getirdiği zorluklar ve değişen

öğrenme koşullarının etkisiyle salgına yönelik farkındalık düzeylerinin ve yükseköğretime uyum yeterliklerinin incelenmesinin literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri ve yükseköğretime uyum yeterlikleri ile bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problemlere yanıt aranmıştır:

1. Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri ne düzeydedir?
2. Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterlikleri ne düzeydedir?
3. Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri ile yükseköğretime uyum yeterlikleri arasındaki ilişki ne düzeydedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Uluslararası üniversite öğrencilerinin koronavirüs farkındalıkları ile yükseköğretime uyum yeterlikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma ilişkiyel tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modeli geçmiş ya da şu anda olan herhangi bir durumun olduğu şekli ile betimlenmesidir (Karasar, 2014). Nicel araştırmalarda iki ya da daha fazla değişkenin birbiriyle ilişkisi olup olmadığının incelendiği araştırmalar ise ilişkiyel tarama modeli olarak adlandırılmaktadır (Fraenkel vd., 2012).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini 2021 eğitim öğretim yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören, farklı ülkelerden gelen ve seçkisiz örnekleme yöntemi ile ulaşılan 207 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır.

Katılımcıların İsveç, Filistin, Suriye, Rusya, Kazakistan, Gürcistan, Somali, Nijerya, Irak, Ürdün, Afganistan, Yemen, Mısır, Hindistan, Pakistan, Sudan gibi farklı ülkelerden geldikleri tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki katılımcıların 111'i kadın, 96'sı erkektir. Katılımcıların yaş ortalamaları ise 16 ile 42 arasında ($X = 21.68$) değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu bölümde çalışmada kullanılan veri toplama araçları hakkında bilgi verilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan formda katılımcıların cinsiyet, yaş, ülke, ilişki durumu, algılanan sosyo-ekonomik düzeyi, medeni hâli ve iş durumlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Koronavirüs Farkındalık Ölçeği

Çalışmada Bilgin (2020) tarafından geliştirilmiş olan, 17 madde ve 3 faktörden oluşan Koronavirüs Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları 9 maddeden oluşan

bulaşma tedbiri farkındalığı, 4 maddeden oluşan güncel gelişmeleri takip farkındalığı ve 4 maddeden oluşan hijyen tedbiri farkındalığıdır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Alt faktörlerden alınabilecek yüksek puan o faktöre ilişkin farkındalık düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı bulaşma tedbiri farkındalığı için .93, güncel gelişmeleri takip farkındalığı faktörü için .87 ve hijyen tedbiri farkındalığı faktörü için ise .82'dir. Bu çalışmada değerlere bakıldığında bulaşma tedbiri farkındalığı için .81, güncel gelişmeleri takip farkındalığı faktörü için .89 ve hijyen tedbiri farkındalığı faktörü için ise .81 olarak bulunmuştur.

Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretime Uyum Yeterlikleri Ölçeği

Çalışmada Karakuş ve Akay (2020) tarafından geliştirilmiş olan, 21 madde ve 4 faktörden oluşan 'Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretime Uyum Yeterlikleri Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları 3 maddeden oluşan akademik ders süreci, 3 maddeden oluşan akademik prensipler, 10 maddeden oluşan akademik yaşantılar ve 5 maddeden oluşan üniversitede sosyo-kültürel yaşamdır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Alt faktörlerden alınabilecek yüksek puan o faktöre ilişkin yükseköğretime uyum yeterliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı; birinci faktör için .89, ikinci faktör için .82, üçüncü faktör için .74, dördüncü faktör için .75 ve ölçeğin bütünü için .88'dir. Bu çalışmada ise birinci faktör .83, ikinci faktör .74, üçüncü faktör .93, dördüncü faktör .87 ve ölçeğin bütünü .93 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 105 iken en düşük puan 21'dir. Ölçek puanı arttıkça uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliklerinin de arttığı söylenebilir.

Verilerin Toplanması

Veriler toplanmadan önce Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan (37 sayılı karar) onay alınmıştır. Katılımcılardan veriler 2021-2022 eğitim öğretim yılında çevrim içi platform aracılığıyla toplanmıştır. Formda çalışmanın genel amacına yer verilmiş ve katılımcılar bilgilendirilmiş onam formunu onayladıkları takdirde formu doldurmaya yönlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 20.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırma çerçevesinde kullanılan ve ilişki analizinin sayıltılarını test etmek için koronavirüs farkındalığı ve yükseköğretime uyum yeterliği ölçme araçlarına verilen yanıtlar "Aykırı değerler, tek değişkenli ve çok değişkenli normallik dağılımı ve doğrusallık" bakımından incelenmiştir. Çoklu aykırı değer olarak tespit edilen 1 gözlem analizden çıkarılarak sayıltıları karşılayan 206 veri ile analizler yapılmıştır.

Araştırmada analizler yapılırken, örneklem büyüklüğünün 30'dan büyük olması sebebiyle parametrik testler kullanılmıştır. Çünkü katılımcı sayısının 30'u geçtiği durumlarda parametrik testlerin kullanabileceği görülmektedir. Ayrıca mod, medyan ve ortalama değerler görece birbirine yakın olduğundan dağılımın normal olduğu varsayılmaktadır (Pallant, 2016). Koronavirüs farkındalık ve yükseköğretime uyum düzeylerinin saptanmasında aritmetik ortalama, standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır. Koronavirüs farkındalığı alt

Uluslararası Öğrencilerin Koronavirüs Farkındalıklarının ve Yükseköğretime Uyum Yeterliklerinin İncelenmesi

boyutları ile yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Uluslararası Öğrencilerin Koronavirüs Farkındalıkları

Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri alt boyutları tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri alt boyutları

Maddeler	N	\bar{X}	Ss
Bulaşma Tedbiri	206	3.81	0.71
Güncel Gelişmeler	206	3.45	1.06
Hijyen Tedbiri	206	3.08	1.02

Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeylerinin bulaşma tedbiri ($\bar{X}=3.81$, ss.=0.71), güncel gelişmeleri takip etme ($\bar{X}=3.45$, ss.=1.06), ve hijyen tedbiri farkındalığı ($\bar{X}=3.08$, ss.=1.02) boyutlarında orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Uluslararası Öğrencilerin Yükseköğretime Uyum Yeterliği

Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliği düzeyleri ve alt boyutları tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliği düzeyleri ve alt boyutları

Maddeler	N	\bar{X}	Ss
Akademik Ders	206	4.09	0.88
Akademik Prensip	206	4.10	0.81
Akademik Yaşantı	206	3.47	0.93
Sosyal/Kültürel Yaşam	206	3.95	0.94
Toplam uyum yeterliği	206	3.76	0.74

Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliklerinin akademik ders ($\bar{X}=4.09$, ss.=0.88) ve akademik prensip ($\bar{X}=4.10$, ss.=0.81) boyutunda yüksek düzeyde olduğu, akademik yaşantı ($\bar{X}=3.47$, ss.=0.93), sosyal/kültürel yaşam ($\bar{X}=3.95$, ss.=0.94) ve toplam uyum yeterliğinde ($\bar{X}=3.76$, ss.=0.74) orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Uluslararası Öğrencilerin Koronavirüs Farkındalıkları ile Yükseköğretime Uyum Yeterlikleri Arasında Anlamlı İlişki Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalıkları ve yükseköğretime uyum yeterlikleri arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu ile incelenmiş olup elde edilen bulgular tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Uluslararası Öğrencilerin Koronavirüs Farkındalıkları Alt Boyutları ile Yüksek Öğretime Uyum Yeterlikleri Arasındaki İlişkileri Gösteren Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Bulaşma tedbiri	1							
2. Güncel gelişmeler	.552**	1						
3. Hijyen tedbiri	.581**	.570**	1					
4. Akademik ders	.059	.112	.098	1				
5. Akademik prensip	.043	.109	.009	.580**	1			
6. Akademik yaşantı	.122	.239**	.398**	.414**	.438**	1		
7. Sosyal/kültürel	.133	.183**	.139*	.377**	.421**	.606**	1	
8. Toplam uyum	.130	.163**	.298**	.623**	.645**	.922**	.796**	1

Koronavirüs farkındalık ölçeğinin kendi alt boyutları arasındaki en yüksek ilişki, bulaşma tedbiri ve hijyen tedbiri arasında ($r = .581$), en düşük ilişki ise bulaşma tedbiri ile güncel gelişmeler ($r = .552$) arasındadır. Yükseköğretime uyum yeterliği ölçeğinin kendi alt boyutları arasındaki korelasyonlar incelendiğinde en yüksek ilişki sosyal/kültürel ile akademik yaşantı boyutları arasında ($r = .606$), en düşük ilişki akademik ders ile sosyal/kültürel boyutları ($r = .377$) arasındadır.

Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalığı ile yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki korelasyonlar incelendiğinde, bulaşma tedbiri ile toplam uyum yeterliği arasında ilişki bulunmamakta, güncel gelişmeleri takip etme ile toplam uyum yeterliği arasında pozitif yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r = .163$, $p < .05$), hijyen tedbiri ile toplam uyum yeterliği arasında ise yine pozitif yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r = .298$, $p < .05$) görülmektedir. Alt boyutlara göre korelasyonlar incelendiğinde ise en yüksek ilişki farkındalığın hijyen tedbiri boyutu ile uyum yeterliğinin akademik yaşantı boyutunda olup ($r = .398$) en düşük ilişki farkındalığın hijyen tedbiri ile uyum yeterliğinin sosyal/kültürel boyutu arasındadır ($r = .139$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeyleri ve yükseköğretime uyum yeterlikleri ile bu iki değişken arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde: Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalık düzeylerinin bulaşma tedbiri, güncel gelişmeleri takip etme ve hijyen tedbiri farkındalığı boyutlarında orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bu sonuç literatür ile paralellik göstermektedir. Modi vd. (2020) sağlık çalışanları ve öğrencileriyle, Bashedi vd. (2021) eczacılar ve eczacılık öğrencileriyle yaptığı çalışmalarda katılımcıların genel farkındalıklarının yeterli olduğu sonucuna ulaşarak benzer sonuçlar elde etmiştir. Das vd. (2021) üniversite öğrencileriyle, Mabrouk vd. (2021) yetişkinlerle ve Osman (2020) öğrenciler ve akademik personellerle yaptıkları çalışmalarda katılımcıların COVID-19 farkındalıklarını yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşarak benzer sonuçlara ulaşmışlardır.

Öğrencilerin güncel gelişmeleri takip etmesinin, koronavirüs için bilgi seviyesinin, aldıkları önlemlerin, salgın ile ilgili bilgilendirmelerin yapılmasının bireylerin kaygı ve depresyon düzeylerini azaltabileceği ve koruyucu psikolojik etkileri olabileceği söylenebilir (Zhou vd., 2020). Bununla birlikte, basında/medyada yer alan haberler, koronavirüs hakkında yanlış bilgi veya bilgilendirmeler, bireylerin psikolojik durumunu olumsuz etkileyebilir, genel kamuoyunda kaygı ve depresif belirtileri şiddetlendirebilir (Xinhua, 2020). Yetkililer bu olumsuz haber akışını ve yanlış bilgilendirmeleri önlemek için çevrim içi olarak sosyal medya veya akıllı telefonlar aracılığıyla doğru bilgilendirmeler, haber akışları, güncel uygulamalar ile destek olabilir. Bu da öğrencilerin koronavirüs farkındalığını arttırabilir.

Öğrencilerin bulaşma ve hijyen tedbiri farkındalıklarının orta düzeyde çıkmasının onların kişisel ve psikolojik anlamda kendilerini iyi hissetmelerini sağladığı için bu tür davranışları gösterdikleri söylenebilir. Wang vd. (2020) ve Zhou vd. (2020) de yaptıkları çalışmalarla maske takmanın ve el hijyeni uygulamanın salgın sırasında kaygı ve depresyon düzeyini azalttığını tespit etmiştir. Ayrıca salgın döneminde temizlik ve hijyene yönelik davranışlarda artış olmuştur. Karataş (2020) çalışmasında, COVID-19 pandemisi sonrasında temizlik, hijyen, maske ve eldiven kullanma gibi koruyucu tedbir içeren davranışlarda ortalama %85-90 oranında artış olduğunu, kalabalık yerlerde bulunma ve toplu taşıma araçlarını kullanma davranışlarında ise ortalama %95 oranında azalma olduğunu belirtmiştir.

Ayrıca pandemi dönemlerinde ortaya çıkan belirsizlik ve krizin, duygusal ve psiko-sosyal etkilerinin nasıl yönetildiği, bunlarla nasıl başa çıkıldığı birey ve toplum açısından önemli bir yer tutmaktadır (Karataş, 2020). Bu nedenle koronavirüs ile ilgili bireylerin farkındalık düzeylerinin artırılmasının (Bilgin, 2020) ve uluslararası öğrencilerin salgın koşullarıyla baş edebilmek için koronavirüs farkındalıklarının, alacakları önlemlerin ve gösterdikleri tutumların onların ülkeye/şehre ve yükseköğretime uyum sağlayabilmeleri açısından önemli olduğu söylenebilir.

Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliklerinin akademik ders ve prensip boyutunda yüksek düzeyde olduğu, akademik yaşantı, sosyal/kültürel yaşam ve toplam uyum yeterliği boyutunda orta düzeyde olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde uluslararası öğrencilerin sosyal/kültürel (Tchou ve Mertan 2018), psikolojik (Xiong ve Zhou, 2018), ekonomik (Ghanbary, 2017) gibi birçok anlamda uyum problemleri yaşadıkları göz önünde bulundurulduğunda katılımcıların halihazırda var olan bu problem alanlarına ek olarak salgının getirmiş olduğu zorlu yaşam koşullarında bu sonucun çıkması görece onların

eğitim gördükleri ülkeye/şehre ve yükseköğretim sistemine uyum sağladıkları söylenebilir. Ev sahibi ülkenin akademik kurumlarının ve yükseköğretim sisteminin bütün paydaşları koordineli bir şekilde çalışarak uluslararası öğrencilerin yükseköğretim sistemine uyum sağlayabilmelerine yardımcı olabilirler (Heng, 2017). Altinyelken (2009) yaptığı çalışmada uluslararası öğrencilerin akademik performansları ile uyumları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Pho ve Schartner (2021) akademik uyumda ve uluslararası öğrencilerin akademik sonuçlarını iyileştirmede 'uluslararası öğrencilerle temasın' önemli rol oynadığını belirtmiştir. Bunda farklı bir ülkede yaşadıkları için hissettikleri benzer duygular, deneyimledikleri problemler, sosyal yaşantılar gibi durumlar etkili olmuş olabilir. Literatürde uluslararası öğrencilerin akademik anlamda zorluklar yaşadığını ve buna çözümler aradığını ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur (Sidhu, 2014; Singh, 2019). Uluslararası öğrencilerin çeşitli öğrenim deneyimlerine yardımcı olmak için kaliteli akademik ve sosyal destek hizmetlerinin uluslararası öğrencilerin kullanımına göre özelleştirilmesi gerekir. Bu tür etkili destek hizmetlerinin, öğrencilerin akademik yaşantılarında memnuniyet duymalarını sağlayabilir (Ruegg, Petersen, Hoang ve Marianne, 2021; Schulte ve Choudaha, 2014).

Akademik zorluklara aktif ve önleyici bir şekilde yaklaşan öğrenciler, akademik başarıları üzerinde olumlu bir etki yaşayabilirler. Bu tür davranışlar, diğer uluslararası öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin yanı sıra gelecekteki öğrenme deneyimlerini de olumlu etkileyebilir. (Singh, 2021). Öğrenciler, yaşadıkları zorlukların üstesinden gelmek için olumlu bakış açısı geliştirme, sosyal ilişkiler kurma, yeni arkadaşlar edinme gibi çeşitli yollar deneyerek uyumlarını kolaylaştırabilirler (Ali ve vd. 2021).

Schartner ve Young (2016). 'Uluslararası arkadaşlıkların' uluslararası öğrencilerin hem psikolojik hem sosyal hem de akademik uyumlarına önemli katkı sağlayan bir faktör olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler diğer uluslararası öğrencilerle ne kadar çok sosyalleşirse, akademik olarak o kadar iyi performans gösterme eğiliminde olduğu yapılan çalışmalarla belirtilmiştir (Young vd. 2013). Pho ve Schartner (2021) ve Schartner (2014) tarafından yapılan çalışmalarda da uluslararası öğrencilerle temasın akademik uyum için önemli olduğunu, bu durumun uluslararası öğrencilerin ev sahibi ülkedeki yaşamdan memnuniyetlerini ve sosyo-kültürel uyumlarını da olumlu etkileyebileceğini belirtmişlerdir. McEwan (2017) ve Ruegg, Petersen, Hoang ve Marianne (2021) yaptıkları çalışmalarda farklı bir noktaya temas ederek daha önce yükseköğrenim deneyimine sahip olan uluslararası öğrencilerin akademik anlamda daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur.

Uluslararası öğrencilerin akademik başarılarında ve yaşamlarında yükseköğretime uyum sağlamak için İngilizce dil yeterliği, sosyal beceriler, motivasyonel inançlar, kişisel ve çevresel birçok faktör de etkili olabilir (Macgregor ve Folinazzo, 2018; Martirosyan vd. 2015). Cho, Levesque-Bristol ve Yough, 2021) da yaptıkları çalışmada uluslararası öğrencilerin içsel motivasyonlarının ve öz-düzenlemeli öğrenme stratejilerinin akademik uyumlarıyla ilişkili olduğunu ve akademik performanslarını dolaylı olarak önemli ölçüde etkilediğini belirtmiştir. Bu nedenle, eğiticilerin öğrencilerin öz motivasyonlarını arttırabilecek destekleyici öğrenme ortamlarını oluşturması öğrenciler açısından faydalı olabilir. Uluslararası öğrencilerin başarılı akademik deneyimlere ulaşmalarını desteklemek için fakültenin proaktif pedagojik çabaları da gerekli olabilir (Macgregor ve Folinazzo, 2018).

Uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalığı ile yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki korelasyonlar incelendiğinde, bulaşma tedbiri ile toplam uyum yeterliği arasında ilişki bulunmamakta, güncel gelişmeleri takip etme ile toplam uyum yeterliği arasında pozitif

yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r = .163$, $p < .05$), hijyen tedbiri ile toplam uyum yeterliği arasında ise yine pozitif yönde, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu ($r = .298$, $p < .05$) görülmektedir. Uluslararası öğrencilerin koronavirüse yönelik farkındalıkları ile yükseköğretime uyum yeterlikleri arasında pozitif bir ilişkinin olduğu ama bu ilişkinin düşük düzeyde kaldığı söylenebilir. Buradan hareketle uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliğinde koronavirüs farkındalığının düşük de olsa etkili olduğu fakat uyum sürecinde sosyal, ekonomik, kültürel gibi birçok faktörün de rol oynayabileceği söylenebilir. Özellikle bu öğrencilerin 'uluslararası' olduğu göz önünde bulundurulduğunda yaşadıkları ülkenin kültürüne uyum süreçleri daha da önem kazanmaktadır. Uyum sürecinde sosyal destek, bulunduğu şehri her yönüyle tanıma, üniversitenin imkânları gibi birçok faktör etkili olabilir. Fakat pandemi sürecinde bütün bu imkânlardan mahrum kalınması veya bunların ciddi düzeyde kısıtlanması koronavirüs farkındalığı ile uyum yeterliği arasındaki ilişki düzeyini etkileyebilmektedir.

Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, üniversiteler tarafından uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalıklarını daha da arttırmaya yönelik sosyal medya ve mobil uygulamalar aracılığıyla sağlıklı bilgilendirmeler yapılabilir. Uluslararası öğrencilerin sosyal/kültürel uyumlarını kolaylaştırabilecek üniversiteler ve yükseköğretimin paydaşları tarafından akran danışmanlığı, sosyal kulüplere üyelik, tiyatro, konser ve iş birlikli grup çalışmaları düzenlenebilir. Bu şekilde koronavirüs önlemlerinin bilincinde olan öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterliği daha da artırılmış olunabilir. Son olarak uluslararası öğrencilerin koronavirüs farkındalığı ve yükseköğretime uyum yeterliği arasındaki ilişki nitel veya karma yöntem ile araştırılarak literatüre katkı sağlanabilir.

Kaynakça

- Alaklabi, M., Alaklabi, J., & Almuhlafi, A. (2021). COVID-19'un ABD'deki uluslararası öğrenciler üzerindeki etkileri. *Yüksek Öğretim Çalışmaları*, 11(3), 37-42.
- Ali, S., Sarker, M.F.H., İslam, M.S., İslam, M.K., & Al Mahmud, R. (2021). Yüksek öğrenimi sürdürmek: Bangladeş'teki kentsel üniversitelerdeki kırsal öğrencilerin uyum zorlukları ve başa çıkma stratejileri. *Yüksek Öğretim ve Yönetim*, 1-16.
- Altinyelken, H. K. (2009). Coping strategies among internal migrant students in Turkey. *International Journal of Educational Research*, 48(3), 174-183.
- Basheti, I. A., Nassar, R., Barakat, M., Alqudah, R., Abufarha, R., Mukattash, T. L., & Saini, B. (2021). Pharmacists' readiness to deal with the coronavirus pandemic: assessing awareness and perception of roles. *Research in Social and Administrative Pharmacy*, 17(3), 514-522.
- Bilecen, B. (2020). Commentary: COVID-19 pandemic and higher education: International mobility and students' social protection. *International Migration*, 58(4), 263-266.
- Bilgin, O. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Farkındalık Ölçeği geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Studies*, 15(6), 237-245.
- Cho, H.J., Levesque-Bristol, C., & Yough, M. (2021). Uluslararası öğrencilerin kendi belirledikleri motivasyonları, sınıf değerlendirmesi hakkındaki inançları, öğrenme stratejileri ve yükseköğretimde akademik uyum. *Yüksek Öğretim*, 81(6), 1215-1235.

- Cranfield, D.J., Tick, A., Venter, I.M., Blignaut, R.J., & Renaud, K. (2021). Yükseköğretim öğrencilerinin COVID-19 sırasında çevrimiçi öğrenmeye ilişkin algıları – karşılaştırmalı bir çalışma. *Eğitim Bilimleri*, 11(8), 403.
- Das, D., Shenoy, R., Mukherjee, M., Unnikrishnan, B., & Rungta, N. (2021). Awareness Among Undergraduate Students of Mangalore City Regarding Novel Coronavirus (COVID-19): A Questionnaire Study. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 15(1), 6-9.
- Elturki, E., Liu, Y., Hjeltness, J., & Hellmann, K. (2019). Needs, expectations, and experiences of international students in pathway program in the United States. *Journal of International Students*, 9(1), 192-210.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (Eight Edition). New York: McGraw-Hill.
- Gallagher, H.L., Doherty, A.Z., & Obonyo, M. (2020). COVID-19 sırasında Queensland'deki uluslararası öğrenci deneyimleri. *Uluslararası Sosyal Hizmet*, 63(6), 815-819.
- Ghanbary, R. (2017). *Hacettepe Üniversitesinde eğitim gören uluslararası öğrencilerin profili ihtiyaçları ve sorunları* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Grant, K., & Gedeon, S. (2020). The Impact of COVID-19 on University Teaching. *The University of the Future-Responding to COVID-19*, 161.
- Heng, T. T. (2017). Voices of Chinese international students in USA colleges: 'I want to tell them that...'. *Studies in Higher Education*, 42(5), 833-850.
- Jena, P. K. (2020). Impact of Covid-19 on higher education in India. *International Journal of Advanced Education and Research (IJAER)*, 5.
- Kanwar, A., & Carr, A. (2020). The Impact of COVID-19 on International Higher Education: New Models for the New Normal. *Journal of Learning for Development*, 7(3), 326-333.
- Karakuş, İ. ve Akay, C. (2020). Uluslararası öğrencilerin yükseköğretime uyum yeterlikleri ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 504-515.
- Karasar, N. (2014). *Araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, Z. (2020). COVID-19 pandemisinin toplumsal etkileri, değişim ve güçlenme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 3-15.
- Li, J., Xie, P., Ai, B., & Li, L. (2020). Multilingual communication experiences of international students during the COVID-19 Pandemic. *Multilingua*, 39(5), 529-539.
- Liu, C. H., Pinder-Amaker, S., Hahm, H. C., & Chen, J. A. (2020). Priorities for addressing the impact of the COVID-19 pandemic on college student mental health. *Journal of American College Health*, 1-3.
- Mabrouk, AR, Alhazmi, Y., Ali, AM, ALrajhi, M., Alharbi, NS, Alsuhaibani, S., ... & Alharbi, G. (2021). Suudi Arabistan'ın Qassim Bölgesi'ndeki kamu ve sağlık hizmeti sağlayıcılarının Coronavirus (COVID-19) farkındalığı. *Suudi Biyolojik Bilimler Dergisi*, 28(1), 90.
- Macgregor, A. ve Folinazzo, G. (2018). Uluslararası öğrencilere yükseköğretimde öğretimde en iyi uygulamalar: Sorunlar ve stratejiler. *TESOL Dergisi*, 9(2), 299-329.

- Martel, M. (2020). COVID-19'un ABD Yüksek Öğrenim Kampüsleri Üzerindeki Etkileri. *Acil Müdahaleden Gelecekteki Öğrenci Hareketliliğini Planlamaya. Recuperado de: <https://bit.ly/2zVxewC>*.
- Mattson, M., Reed, E., & Raish, V. (2021). International Students and COVID-19: The Initial Response from the Penn State Libraries. *Portal: Libraries and the Academy, 21(1)*, 37-46.
- McEwan, M. P. (2017). The essay as a lens on transition to university: Student and staff perceptions of essay writing. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 29(3)*, 511-523.
- Modi P. D, Nair G., Uppe A., Modi, J., Tuppekar, B., Gharpure, A. S., & Langade, D. (2020). COVID-19 Awareness among healthcare students and professionals in Mumbai Metropolitan Region: A questionnaire-based survey. *Cureus, 12(4)*.
- Martirosyan, N.M., Hwang, E., & Wanjohi, R. (2015). İngilizce yeterliliğinin uluslararası öğrencilerin akademik performansına etkisi. *Uluslararası Öğrenciler Dergisi, 5(1)*, 60-71.
- Nguyen, O. O. T. K., & Balakrishnan, V. D. (2020). International students in Australia—during and after COVID-19. *Higher Education Research & Development, 39(7)*, 1372-1376.
- Osman, H. E. (2020). Cross-sectional study: knowledge, awareness, and attitude regarding COVID-19 (Coronavirus) infection control and prevention among students and staff in Alghad College in JEDDAH. *PLoS One*.
- Pallant, J. (2016). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using SPSS* (6th ed.) Maidenhead, UK: McGraw-Hill Education.
- Pho, H., & Schartner, A. (2021). Social contact patterns of international students and their impact on academic adaptation. *Journal of Multilingual and Multicultural Development, 42(6)*, 489-502.
- Raaper, R., & Brown, C. (2020). The Covid-19 pandemic and the dissolution of the university campus: Implications for student support practice. *Journal of Professional Capital and Community, 5(3-4)*, 343-349.
- Rose-Redwood, C., & Rose-Redwood, R. (2018). Fostering successful integration and engagement between domestic and international students on college and university campuses. *Journal of International Students, 8(3)*, 1267-1273.
- Ruegg, R., Petersen, N., Hoang, H., & Marianne. (2021). Üniversiteye giriş yollarının uluslararası lisans öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *Yüksek Öğrenim Araştırma ve Geliştirme, 40(6)*, 1283-1297.
- Schartner, A. (2014). *Cross-cultural transition in higher education: the academic, psychological and sociocultural adjustment and adaptation of international postgraduate students at a British University*. (PhD thesis), Newcastle University.
- Schartner, A., & T. J. Young. (2016). Towards an Integrated Conceptual Model of International Student Adjustment and Adaptation. *European Journal of Higher Education 6(4)*, 372-386.
- Schulte, S., & Choudaha, R. (2014). Improving the experiences of international students. *Change: The Magazine of Higher Learning, 46(6)*, 52-58.

- Sidhu, G. K., Kaur, S., Fook, C. Y., & Yunus, F. W. (2014). Postgraduate supervision: Comparing student perspectives from Malaysia and the United Kingdom. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 123, 151–159.
- Singh, M. K. M. (2019). Academic reading and writing challenges among international EFL Master students in a Malaysian university. *Journal of International Students*, 9(4), 972-992.
- Singh, JKN (2021). Uluslararası öğrenciler arasında akademik dayanıklılık: Malezya'daki lisansüstü uluslararası öğrencilerin yaşamış deneyimleri. *Asya Pasifik Eğitim İncelemesi*, 22(1), 129-138.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, S. L. (2015). *Using multivariate statistics*. Boston, MA: Pearson/Allyn; Bacon.
- Tasci, G. (2021). The impact of COVID-19 on Higher Education: Rethinking internationalization behind the iceberg: COVID-19 and Higher Education. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 13(1), 522-536.
- Tchoh, BK., & Mertan, E. B. (2018) Understanding the relationship between self-construals, self-esteem, social support, and the sociocultural adaptation of African students in Northern Cyprus. *Journal of International Students*, 8(2), 795-820.
- Tick, A. (2019). An extended tam model, for evaluating elearning acceptance, digital learning and smart tool usage. *Acta Polytechnica Hungarica*, 16(9), 213-233.
- UNESCO (2020). School closures caused by Coronavirus (Covid-19). <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>.
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C.S., & Ho, R.C. (2020) Immediate Psychological Responses and Associated Factors during the Initial Stage of the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19) Epidemic among the General Population in China. *Int J Environ Res Public Health*, 17(5), 2-25.
- Xinhua (2020) *Bat soup, biolab, crazy numbers...Misinformation "infodemic" on novel coronavirus exposed*. https://www.xinhuanetcom/english/2020-02/04/c_138755586htm
- Xiong, Y., & Zhou, Y. (2018). Understanding East Asian graduate students' socio-cultural and psychological adjustment in a U.S. Midwestern University. *Journal of International Students*, 8(2), 769-794.
- Young, T. J., P. G. Sercombe, I. Sachdev, R. Naeb, and A. Schartner. (2013). Success factors for international postgraduate students' adjustment: exploring the roles of intercultural competence, language proficiency, social contact and social support. *European Journal of Higher Education* 3(2), 151–171.
- Zhou, S. J., Zhang, L. G., Wang, L. L., Guo, Z. C., Wang, J. Q., Chen, J. C., ... & Chen, J. X. (2020). Prevalence and socio-demographic correlates of psychological health problems in Chinese adolescents during the outbreak of COVID-19. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 1-10.